

Các nguyên tắc hiến định của công quyền

Tác Giả: Nguyễn Hữu Trí

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 17:07

Ai trong chúng ta cũng biết Hiến Pháp 1947 Ý Quốc và Hiến Pháp 1949 Cộng Hoà Liên Bang Đức là hai Hiến Pháp được viết ra sau những kinh nghiệm hãi hùng

máu và nước mắt của hai chế độ độc tài với hàng triệu người chết và phạm giá con người bị coi ngang hàng như súc vật.

Bởi đó người Ý cũng như người Đức không tuyên bố con người, với phạm giá và các quyền bất khả xâm phạm của mình để long trọng tuyên bố ở phần Tiền Đề của Hiến Pháp, như những gì Bản Tuyên Ngôn Độc Lập Hoa Kỳ 1776 và Tuyên Ngôn Nhân Quyền và Quyền Công Dân Cách Mạng Pháp 1789 đã làm (ngay cả Hiến Pháp 1958 Pháp Quốc hiện hành cũng vậy), mà là đặt ngay vào trong thân bài của Hiến Pháp, tuyên bố ở phần đầu, và tuyên bố như là những điều luật thực định, có hiệu lực luật định bắt buộc phải thi hành và quy trách cho ai là chủ thể phải chịu trách nhiệm, nếu người dân bị chà đạp, hãm đoạ, " trồn nước như Mồ Úa ở Kiên Giang", " bắt miêng như Cha Taddeo Nguyễn Văn Lý trong phiên tòa ", " dân oan đòi lại nhà đất bị đánh đập như súc vật ".

Đó là những gì chúng ta có thể gặp được ngay trong thân bài của những điều khoản đầu của Hiến Pháp:

- " Nước Cộng Hoà nhận biết và bảo vệ các quyền bất khả xâm phạm của con người, con người như cá nhân hay con người như thành phần các thể chế xã hội trung gian, nếu mỗi cá nhân phát huy con người của mình và đòi buộc chu toàn các bổn phận liên đới không thể thiếu trong các lãnh vực chính trị kinh tế và xã hội " (Điều 2, Hiến Pháp 1947 Ý Quốc).

- " Bổn phận của Nước Cộng Hoà là dõng dạc để những công dân với về phạm giá kinh tế và xã hội, là những công dân, trong khi thực sự giải phóng họ khỏi do và bình đẳng của người dân, cần trợ không có phép mỗi cá nhân trốn né hoàn toàn con người của mình và tham dõm một cách thiếu trách nhiệm vào thể chế chính trị, kinh tế và xã hội của xã hội " (Điều 3, khoản 2 Hiến Pháp 1947 Ý Quốc).

- " Phạm giá con người bất khả xâm phạm. Bổn phận của mỗi quy định của Quốc Gia là kính trọng và bảo vệ phạm giá đó ".

" Những quy định căn bản sau đây có giá trị bắt buộc đối với lập pháp, hành pháp và tư pháp, như là các quy định có giá trị bắt buộc thực thi " (Điều 1, khoản 1 và 3 Hiến Pháp 1949 Cộng Hoà Liên Bang Đức).

Nêu lên phạm giá cao cả và các quyền tự do bất khả xâm phạm của con người ở phần đầu của Hiến Pháp (từ điều 1-19 Hiến Pháp 1949 Cộng Hoà Liên Bang Đức; điều 2-54 Hiến Pháp 1947 Ý Quốc), kể đến hai Hiến Pháp và các nguyên tắc hiến định theo thể chế dân chủ dưới thể chế các chế Quốc Gia hay thể chế công quyền (từ điều 20-145 Hiến Pháp 1949 Cộng

Các nguyên tắc hiến định của công quyền

Tác Giả: Nguy&#n H&#c T&#p

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 17:07

Hoà Liên Bang Đ&#c và t&# đ&#u 55 - 138 Hi&#n Pháp 1947 Ý Qu&#c).

- " C&#ng Hoà Liên Bang Đ&#c là m&#t Qu&#c Gia C&#ng Hoà, Liên Bang, Dân Ch&# và Xã H&#i " (Đ&#u 20, Hi&#n Pháp 1949 C&#ng Hoà Liên Bang Đ&#c).

- " Ý Qu&#c là m&#t Qu&#c Gia C&#ng Hoà Dân Ch&#, đ&#c đ&#t n&#n t&#ng trên vi&#c làm.

Quy&#n t&#i th&#ng thu&#c v&# dân. Ng&#i dân hành x&# quy&#n t&#i th&#ng c&#a mình theo các th&# th&#c và trong các l&#n m&#c hi&#n đ&#nh " (Đ&#u 1, đ&#n 1 và 2 Hi&#n Pháp 1947 Ý Qu&#c).

Nêu lên nh&#ng đ&#u kho&#n đ&#c trích d&#n, chúng tôi có ý đ&#t tr&#ng tâm vào các ch&# th&# c&#a Hi&#n Pháp trong ti&#n trình t&# ch&#c và ho&#t đ&#ng c&#a c&# ch&# Qu&#c Gia (l&#p pháp, hành pháp và t&# pháp, t&#ng th&#ng và vi&#n b&#o hi&#n) ph&#i đ&#c t&# ch&#c th&# nào, đ&# cho c&# ch&# Qu&#c Gia trở thành nh&#ng ph&#ng th&#c hay đ&#ng c&#, s&# đ&#c dùng đ&# b&#o v&# con ng&#i, ph&#m giá và các quy&#n t&#i th&#ng c&#a con ng&#i, đ&#c coi là nh&#ng giá tr&# vô giá, t&#i th&#ng và là trung tâm đ&#m t&# ch&#c quy&#n l&#c Qu&#c Gia:

- " Ph&#m giá con ng&#i b&#t kh&# xâm ph&#m " (Đ&#u 1, đ&#n 1 Hi&#n Pháp 1949 C&#ng Hoà Liên Bang Đ&#c).

- " N&#n C&#ng Hoà nh&#n bi&#t và b&#o đ&#m các quy&#n b&#t kh&# xâm ph&#m c&#a con ng&#i, con ng&#i nh&# cá nhân hay con ng&#i nh&# thành ph&#n các t&# ch&#c xã h&#i trung gian,,," (Đ&#u 2, Hi&#n Pháp 1947 Ý Qu&#c).

Hi&#u nh&# v&#y, chúng ta th&#y đ&#c các nguyên tắc đ&#c Hi&#n Pháp nêu lên &# ph&#n II nh&#m đ&#a ra nh&#ng ch&# th&# đ&# t&# ch&#c các c&# ch&# Qu&#c Gia, t&# ch&#c công quy&#n, nh&#ng là nh&#ng c&# ch&# Qu&#c Gia đ&#c t&# ch&#c nh&#m ph&#c v&# con ng&#i nói chung và ng&#i dân nói riêng v&#i ph&#m giá b&#t kh&# xâm ph&#m c&#a mình.

B&#i đó nh&#ng nguyên tắc t&# ch&#c đ&#c nêu lên &# ph&#n II không ch&# là nh&#ng ph&#ng th&#c có tính cách chuyên môn đ&# t&# ch&#c, mà còn là nh&#ng nguyên tắc có liên h&# đ&#n c&# t&# ch&#c c&#ng đ&#ng Qu&#c Gia, trong đó con ng&#i không th&# b&# tr&#c l&#i, đàn áp, đ&# ti&#n hoá và m&#i r&# hoá hay súc v&#t hoá nh&# nh&#ng gì đã x&#y ra trong quá kh&#.

&# a) Nguyên tắc Quốc Gia Pháp Trị.

Nguyên tắc trước tiên mà chúng ta có thể gặp đ&#c đó là nguyên tắc Quốc Gia Pháp Trị, đ&#c nêu lên:

- " Các c&# quan công quyền đ&#c t&# ch&#c theo các ch&# th&# c&#a luật pháp, làm th&# nào đ&# b&#o đ&#m cho n&#n hành chính đ&#c trôi ch&#y và không thiên v&# " (Đ&#u 97, đ&#n 1 Hi&#n Pháp 1947 Ý Qu&#c).

Câu trích d&#n v&#a k&# cho th&#y n&#n hành chính ph&#i đ&#c t&# ch&#c theo th&# th&#c luật đ&#nh, luật pháp đã đ&#c Qu&#c H&#i chu&#n y.

Cũng v&#y, Qu&#c H&#i cũng s&# đ&#a ra nh&#ng đ&#o luật nh&#m t&# ch&#c ph&#n c&# c&#a Th&# T&#ng Chính Ph&#, thi&#t đ&#nh t&# ch&#c, s&# l&#ng và ph&#n v&# c&#a các B&# trong H&#i Đ&#ng N&#i Các Chính Ph&#:

- " Luật pháp tiên li&#u đ&#nh ch&# ph&#n v&# c&#a Th&# T&#ng Chính Ph&# và thi&#t đ&#nh s&# l&#ng, ph&#n v&# và t&# ch&#c các B&# trong H&#i Đ&#ng N&#i Các Chính Ph&# " (Đ&#u 95, đ&#n 3, id.).

Còn n&#a, các ch&# th&# c&#a luật pháp v&# vi&#c t&# ch&#c công quy&#n (k&# c&# t&# ch&#c c&#u trúc và ho&#t đ&#ng t&# pháp, (cfr. Vi&#n B&#o Hi&#n, phán quyết n. 86, năm 1982) cũng ph&#i nh&#m t&# ch&#c

Các nguyên tắc hiên đnh t ch c công quy n

Tác Giả: Nguy n H c T p

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 17:07

th nào cho công vi c đ c trôi ch y và tránh thiên v .

Đi u đó có nghĩa là các t ch c công quy n ph i c u trúc và t ch c ho t đ ng th nào đ đ t đ c

- hi u l c và hi u năng,

- đàng khác ph i nh m b o đ m th c hi n đ c l i thú công c ng, không b nh h ng t phía n y hay phía khác, m c đ u vi c chu n đ nh tiêu chu n v a k là ph n s c a thành ph n đa s đ ng quy n đ c y nhi m.

Hai danh t " hi u l c và hi u năng " v a k có ý nghĩa h i khác nhau:

- hi u l c (efficacité) : khi chúng ta so sánh các k t qu đ t đ c v i m c đích mà ch ng trình nh m đ n, k c đ t liên h v i th i đ i m đ c ch ng trình hành đ ng thi t đ nh, nh là k t qu c n có đ c trong kho n th i gian c n thi t đ đ p ng l i nhu c u.

- hi u năng (rendement) : có ý nghĩa cho th y là gi i qu n tr công quy n ph i đ t đ c nh ng k t qu đ c lu t pháp y thác cho b ng vi c tiêu xài công q y m t cách h p lý và không phung phí quá m c có th ch p nh n đ c.

Nguyên t c Qu c Gia Pháp Tr có th đ c chia thành thuy t lý (formelle) và th c h u (substantielle).

Theo hình th c thuy t lý (formelle), các c quan công quy n ph i hành x quy n l c đ c giao phó cho mình theo th th c lu t đ nh, nh ng theo hình th c th c h u (substantielle), c quan công quy n có th l a ch n ph ng th c đ th c hi n .

M t vài tr ng h p chi ti c h n cho quan ni m v a k , đ c đ i u 23 cho bi t:

- " Không có b t c m t đ ng tác ph c v nào, b ng cá nhân con ng i hay b ng cá c i tài s n, có th b b t bu c, n u không đ c lu t pháp thi t đ nh tr c " (Đ i u 23, Hi n Pháp 1947 Ý Qu c),

cũng nh c các đ i u 13 và nh ng đ i u k ti p:

- " T do cá nhân là quy n b t kh xâm ph m".

" Không th ch p nh n m t th th c giam gi , l a soát, ki m xét, tr ng thu trên thân th hay m i hình th c gi m thi u t do cá nhân nào, n u không có án trác có lý ch ng c a t pháp và ch trong các tr ng h p và theo th th c lu t đ nh ".

" Trong các tr ng h p b t th ng c n thi t và kh n tr ng, đ c lu t pháp n đ nh rõ r t, c quan an ninh công quy n có th áp đ ng nh ng ph ng th c t m th i, nh ng ph i thông báo cho c quan t pháp trong vòng 48 ti ng đ ng h và n u c quan t pháp không xác nh n trong vòng 48 ti ng đ ng h k ti p, các ph ng th c v a k ph i đ c coi la đã b thu h i và m t h t m i hi u l c ".

" M i b o l c trên thân xác và h m do trên tinh th n c a ng i b gi m thi u t do đ u s b tr ng ph t " (Đ i u 13, đ n 1, 2, 3 và 4 Hi n Pháp 1947 Ý Qu c).

Đ u sao, nh ng đ n v n v a k cho th y c n có s can thi p, ti t đ nh c a lu t pháp tr c khi c quan công quy n có th áp đ ng hành x quy n l c đ c y thác c a mình.

Qu c Gia Pháp Tr là v y.

b) Nguyên t c không thiên v , bè phái.

Nguyên t c không thiên v , bè phái đ c đ i u 98 tuyên b :

- " Các viên ch c công quy n ch nh m ph c v Qu c Gia "..

" B ng lu t pháp có th thi t đ nh nh ng gi i m c gia nhập chính đ ng đ i v i các th m phán, quân nhân t i ng đ ng tích c c ho t đ ng, các viên ch c c nh sát, đ i đ i n ngo i giao đoàn và thành viên các toà lãnh s ngo i qu c " (Đ i u 98, đ n 1 và 3 Hi n Pháp 1947 Ý

Các nguyên tắc hiến định của công quyền

Tác Giả: Nguy&#n H&#c T&#p

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 17:07

Qu&#c).

Câu tuyên bố của đi&#u kho&#n cho th&#y h&# không phải là đ&#c Qu&#c Gia tuy&#n ch&#n đ&# phải v&# cho đ&#ng phái, phe nhóm và các gi&#i h&#n đ&#c lu&#t pháp thi&#t đ&#nh nh&# v&#a k&#, đ&# ngăn c&#n các thành phần hành x&# công quy&#n liên h&# kh&#i b&# nh h&#ng đ&#ng phái, phe nhóm áp đ&#t. Theo tinh th&#n v&#a k&#, " De jure condendo ", nguyên tắc không thiên vị, phe nhóm đối bu&#c vi&#c hành x&# công quy&#n phải luôn luôn đ&#c th&#c hi&#n gi&#a thanh thiên b&#ch nh&#t, gi&#a các thành phần có l&#i thú liên h&#.

Đ&#u đó có nghĩa là, ngo&#i tr&# nh&#ng tr&#ng h&#p vì lý do " bí mật quốc phòng, bí mật an ninh xã hội ", vi&#c hành x&# không phải là th&#c hi&#n " trong bí mật hành chính ", mà là hành x&# th&# nào, ai ứng bi&#t đ&#c, n&#u mu&#n; b&#c t&#ng c&#a các văn phòng không còn phải b&#ng xi m&#ng c&#t s&#t, mà là nh&#ng b&#c t&#ng b&#ng ki&#n trong su&#t, ai cũng th&#y đ&#c (Esposito Carlo, La Costituzione italiana, Cedam, Padova 1954, 146).

đ c) Nguyên tắc dân chủ.

Theo nguyên tắc dân chủ hành đ&#ng c&#a c&# quan công quy&#n phải nh&#m

- đáp &#ng l&#i các nhu c&#u c&#a c&#ng đ&#ng Qu&#c Gia

- và phải đ&#c đ&#t đ&#i quy&#n kiểm soát c&#a các ng&#i đ&#i di&#n c&#a dân chúng.

Nói cách khác, gi&#i đ&#ng quy&#n, nh&#t là Hành Pháp, phải có m&#i t&#ng giao tín nhiệm với Qu&#c H&#i và có th&# b&# Qu&#c H&#i thu h&#i tín nhiệm, n&#u Hành Pháp b&# xác nh&#n là có trách nhiệm với cách hành đ&#ng vô ý th&#c, ch&#nh m&#ng, không hi&#u năng và hi&#u l&#c, cũng nh&# thiên vị, phe phái vi phạm, làm thi&#t h&#i đ&#n quy&#n và l&#i thú c&#a cá nhân cũng nh&# c&#a c&#ng đ&#ng Qu&#c Gia.

Trong tinh th&#n đó, chúng ta hi&#u đ&#c c&# quan công quy&#n càng hành đ&#ng theo nguyên tắc dân chủ, dân chúng càng có c&# h&#i tham đ&# vào các đ&#ng tác đ&#ng gi&#i đ&#ng quy&#n đ&#u hành:

- " N&#n C&#ng Hoà là m&#t th&#c th&#, thu&#n nh&#t (una) và b&#t kh&# phân, nh&#n bi&#t và phát huy các n&#n t&# l&#p đ&#a ph&#ng, tác đ&#ng các ngành ph&#c v&# c&#a Qu&#c Gia m&#t ph&#ng th&#c t&#n quy&#n qu&#n tr&# r&#ng rãi h&#t s&#c có th&#, thích &#ng các nguyên tắc và th&# th&#c l&#p pháp c&#a mình nh&#m đáp &#ng l&#i các nhu c&#u t&# l&#p và t&#n quy&#n " (Đ&#u 5, id.).

Và m&#t tr&#ng nh&#ng hình th&#c áp đ&#ng nguyên tắc dân chủ t&#n quy&#n v&#a k&# là pháp lu&#t nh&#n bi&#t m&#i ng&#i dân đ&#u có quy&#n tham kh&#o các tài li&#u hành chính, s&# t&#i cũng nh&# trung &#ng, đ&# nói lên cách hành x&# trong sáng và không thiên vị c&#a gi&#i đ&#ng tác đ&#ng qu&#n tr&# và lãnh đ&#o Qu&#c Gia (art. 22 e ss del L. n. 241, 07.08.1990) (Corso - Teresi, Procedimento amministrativo ed accessi ai documenti, Rimini 1991).

Nguyên tắc dân chủ cũng đ&#c áp đ&#ng ngay c&# trong lãnh v&#c t&# ch&#c quân đ&#i.

- " T&# ch&#c quân đ&#i phải đ&#c đ&#nh h&#ng theo tinh th&#n dân chủ c&#a N&#n C&#ng Hoà " (Đ&#u 52, đ&#n 3, Hi&#n Pháp 1947 Ý Qu&#c).

Đ&#u v&#a k&# cho th&#y m&#i t&#ng quan cá bi&#t " lu&#t quân đ&#i " gi&#a các cá nhân thu&#c h&# vào h&# th&#ng giai c&#p quân đ&#i không th&# nào là ph&#ng th&#c làm đ&#t i&#n hoá ph&#m giá con ng&#i c&#a nh&#ng gi&#i bên đ&#i thu&#c h&# (Grisola, Disciplina militare e diritti del soldato. Alcuni spunti problematici sull'attuazione delle " norme di principio ", in Nuove dimensioni nei diritti di libertà (scritti in onore di Paolo Barile, p. 333).

Các nguyên tắc hiến định của công quyền

Tác Giả: Nguy&#n H&#c T&#p

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 17:07

Dĩ nhiên quy chế quân đội được đặt trên nền tảng một vài nguyên tắc, như luật và hình thức quân giai.

Những " luật " không có nghĩa h&#n h&#p là tuân phục và kính trọng của bộ đội đối với bộ trên " và " quân giai " cũng không có ý nghĩa h&#n h&#p một chiều, mà còn gồm những điều kiện gia trưởng của những cấp đối với những cấp thuộc hạ " (Viện Bộ Hộ Hiến, sent. n. 26 del 1979, L. 11.07.1978, n. 382).

Những nguyên tắc liên hệ của Tổng Thống Cộng Hoà với viên đội liên hệ, gồm D.P.R: 18.07.1986, n. 545:

a) quy chế và hoạt động của quân đội phải được hình thành theo các nguyên tắc của Hiến Pháp.

b) quân nhân có quyền kể về những quy định mà Hiến Pháp không nên biết đối với mọi người dân, mọi cấp độ của chu toàn các biện pháp của mình trong quân đội, luật pháp có thể thiết lập nên mọi cấp độ hành xử một vài quy định trong số đó, cũng như bắt buộc phải chu toàn một vài biện pháp cá biệt theo các nguyên tắc hiến định.

c) giữa các thành viên quan cá nhân với nhau, phải giá nhân bản bình đẳng giữa tất cả các chức vụ phải được bình đẳng.

d) các quân nhân cũng trong các cuộc tuyển chọn chính trị hay hành chính có thể do thi hành phục vụ của mình và phải biết chính những mà mình xác tín, bên ngoài lãnh vực quân sự và với ý phục dân sự.

e) quân nhân không thể hành xử quy định đình công, không thể đứng ta thiết lập các tổ chức, hiệp hội công đoàn hay hiệp hội nhập vào các hiệp hội công đoàn lao động.

f) quân nhân có quyền tự do phê bình các tác phẩm mình viết, hội luận trong công chúng hay công khai bày tỏ lập trường chính trị của mình.

g) quân nhân có quyền thiết lập những quan hệ dân trung ương, trung cấp cũng như các cấp thấp.

d) Nguyên tắc bình đẳng thi tuyển vào các chức vụ công cộng.

Đặc tính hi&#u l&#c của nền quân sự công quyền được bố trí để nguyên tắc thi tuyển vào các chức vụ công cộng:

- " Được hội nhập vào các chức vụ quân sự công cộng qua một kỳ thi tuyển, trừ các trường hợp luật pháp xác định cách khác " (Điều 97, khoản 3 Hiến Pháp 1947 Ý Quốc).

Bên cạnh theo nguyên tắc, các cuộc thi tuyển là để nâng cao hiệu quả của việc tuyển chọn những thành phần có khả năng.

Nguyên tắc của đội cấp cũng cần được ghi thích, được bố trí điều 51, khoản 1 của cùng một Hiến Pháp:

- " Mọi công dân thuộc phái nam hay phái khác đều có quyền được nh&#n các chức vụ

Các nguyên tắc hiến định của công quyền

Tác Giả: Nguy&#n H&#c T&#p

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 17:07

công công và các chức vụ được tuyển dụng công khai, theo các điều kiện đòi buộc được luật pháp thiết định".

Và tinh thần đó, Viện Bộ Hộ Hiến cũng đã phán quyết hai lần: sent. n. 163 del 1993 và n. 188 del 1994).

Tuy vậy luật lệ thi tuyển thì nó không đem đến bất lợi cho tính cách công khai chuyên môn, không thiên vị và công khai như thành phần ưu tú nhất, nếu thành phần công các thành viên ban giám khảo không đem đến tính cách không thiên vị.

Bởi đó nhu cầu để đáp ứng lợi ích tính và khả năng trong các ban giám khảo, số hiến định công các chuyên viên kỹ thuật hay những người có kinh nghiệm, nếu không phải là toàn phần, thì ít nhất cũng phải là thành phần đa số (L. n. 537, del 24.12.1993, art. 21).

Như đó việc công khai của cùng được đặt trên tiêu chuẩn trung lập và được quy định để bồi vi đánh giá khả năng thích hợp và trình độ hiểu biết của các công viên (Viện Bộ Hộ Hiến, sent. n. 453 del 1990 e n. 333 del 1993).

e) Nguyên tắc trách nhiệm trực tiếp của các viên chức công quyền.

Sau cùng Hiến Pháp còn tiên liệu một phần khác, bất lợi rằng người dân đòi hỏi về công quan công quyền, bằng cách thiết định:

- " Các viên chức và các thành viên thu nhập Quốc Gia và các công quan công công có trách nhiệm trực tiếp, theo hình luật, dân luật và luật hành chính về các điều tác của mình vì phạm đến các quy định con người. Trong các trường hợp đó, trách nhiệm dân số có liên hệ đến công Quốc Gia và các công quan công quyền liên hệ " (Điều 28, Hiến Pháp 1947 Ý Quốc).

Còn nữa,

- " Công việc các hành động của giới hành chính công công, việc bất lợi luật pháp các quy định và lợi ích chính đáng của người dân luôn luôn được chấp nhận trước công quan pháp pháp nghiêm hay pháp hành chính "

- " Quy định bất lợi pháp đó không thể lợi ích hay giới hạn vào những phạm pháp cá biệt để khinh hay chế độ về những lợi ích điều tác xác định nào đó " (Điều 113, khoản 1 và 2, id.) (Cannada Bartoli, La tutela giuridizaria del cittadino nei confronti della pubblica amministrazione , Giuffr , Milano 1964).

Điều kiện những điều kiện điều 28 được nêu trên, quy định người dân bất công quan công quyền vì phạm đến bất lợi còn được nêu rõ thêm nữa, khi Hiến Pháp quy trách cho Quốc Gia và công quan công quyền liên hệ phải biết thông, về phạm pháp dân số , trong trường hợp các viên chức được số không có khả năng biết thông đáng,

- " Trong các trường hợp đó, trách nhiệm dân số có liên hệ đến công quốc Gia và các công quan công quyền liên hệ " (id.).

Điều khoản luật Hiến Pháp về khả năng đã được áp dụng để về các viên chức dân số của Quốc Gia, khi họ hành xử quy định của mình, gây thiệt hại bất chính cho người khác, do thái độ lạm dụng quyền hay do lợi ích phạm nhân của họ (D:P:R., n.3, art. 22 e 23 del 10.01.1957), bất lợi hệ phải biết thông.

Trong trường hợp các viên chức công quyền được nêu, như đã nói, không có khả năng bồi vi thông, Quốc Gia và công quan công quyền liên hệ có bổn phận " liên đới " về viên chức

Các nguyên tắc hiến định về chức công quyền

Tác Giả: Nguy&#n H&#c T&#p

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 17:07

ph&#m pháp, b&#i th&#&#ng thi&#t h&#i cho ng&#&#i dân (art. 1292, cod.civ.).

M&#t b&#o đ&#m khác, ngoài ra các quy&#n ch&# th&# b&#t kh&# xâm ph&#m, nh&#ng l&#i thú chính đáng c&#a ng&#&#i dân cũng đ&#&#c Hi&#n Pháp đ&#ng ra b&#o đ&#m, theo nh&#ng gì đã đ&#&#c nêu lên trong nguyên tắc:

- " M&#i ng&#&#i đ&#u có quy&#n hành đ&#ng tr&#&#c c&# quan t&# pháp đ&# b&#o v&# quy&#n và l&#i thú chính đáng c&#a mình " (Đ&#u 24, Hi&#n Pháp 1947 Ý Qu&#&#c)

tr&#&#c các phiên toà th&#&#ng nhi&#m cũng nh&# tr&#&#c c&# quan t&# pháp hành chánh.

Còn n&#a,

- " Đ&#i v&#i nh&#ng ai không có ph&#&#ng ti&#n, qua nh&#ng c&# quan và ph&#&#ng ti&#n đ&#&#c thi&#t l&#p nh&#m m&#c đích, cũng đ&#&#c b&#o đ&#m đ&# tác đ&#ng và b&#nh v&#c mình tr&#&#c m&#i phiên toà " (Đ&#u 24, đ&#n 3, id.).

Nh&#ng gì v&#a k&# cho th&#y đ&#i v&#i v&#n đ&# b&#o v&# quy&#n và l&#i thú c&#a ng&#&#i dân, Qu&#&#c H&#i không th&# đ&#t gi&#i m&#c , lo&#i tr&# hay gi&#i h&#n vào nh&#ng ph&#&#ng th&#c t&# t&#ng cá bi&#t hay ch&# đ&#i v&#i nh&#ng lo&#i tác đ&#ng đ&#c bi&#t nào đó.

Ng&#&#i dân có quy&#n hành đ&#ng, kh&#i t&# tr&#&#c m&#i phiên toà và b&#ng m&#i ph&#&#ng th&#c đ&# b&#o v&# quy&#n và l&#i thú c&#a mình b&# c&# quan công quy&#n vi ph&#m m&#t cách b&#t chính, dù cho hành đ&#ng đó thu&#c lo&#i chính tr&# , quân s&# , kinh t&# , ngo&#i giao hay gì gì đi n&#a cũng v&#y. Ng&#&#i dân b&# thi&#t th&#i có quy&#n t&# cáo tr&#&#c c&# quan t&# pháp đ&#i v&#i b&#t c&# ai và b&#t c&# hành đ&#ng nào vi ph&#m đ&#n quy&#n và l&#i thú chính đáng c&#a mình (Đ&#u 24, id.) (L. n. 1034 del 1971).

Không nh&#ng v&#y, ng&#&#i dân còn đ&#&#c c&# ch&# Qu&#&#c Gia tiên li&#u cho có đ&#&#c nh&#ng ph&#&#ng th&# tho&# đáng đ&# " kh&#i t&# và đ&#&#c b&#nh v&#c hay t&# bi&#n h&# " , b&#o v&# quy&#n và l&#i thú chính đáng c&#a cu&#c s&#ng x&#ng đáng v&#i ph&#m giá con ng&#&#i, khác v&#i cách đ&#i x&# " ch&#i b&#i, đánh đ&#p, tr&#n n&#&#c, b&#t mi&#ng " không thua gì súc v&#t c&#a m&#t lo&#i ch&# đ&# " đ&#nh cao trí tu&# " nào đó.

Dân ch&# c&#a thiên h&# là v&#y.

Hy v&#ng nh&#ng nguyên tắc v&#a k&# s&# không v&#ng bóng trong Hi&#n Pháp Nhân B&#n và Dân Ch&# t&#&#ng lai c&#a Vi&#t Nam.